מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להסביר את מטרות תוכנית ד׳ ואת חשיבות מבצע נחשון
- לתאר את השיקולים בעד ונגד הכרזה על מדינה במאי 1948
- לנתח עיבוד ממגילת העצמאות ולזהות בו נימוקים ועקרונות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – הבנה בסיסית

1. א – לפרוץ את הדרך לירושלים
2. ב – 14 במאי 1948
3. ג – צבאות מדינות ערב פלשו לארץ

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ההצלחה הייתה זמנית בלבד
2. לא נכון – מנהלת העם התלבטה מאוד לפני ההחלטה
3. נכון – עם ההכרזה אפשר היה לעלות בלי הגבלות

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. ד׳
2. נחשון
3. עציון

חלק ד׳ – התאמה

1 – ד (מעבר מהתגוננות ליוזמה)
2 – ג (פריצת הדרך לירושלים)
3 – ב (נפל ערב ההכרזה)
4 – א (הכרזה על הקמת המדינה)

חלק ה׳ – סדר כרונולוגי

1. אישור תוכנית ד׳
2. מבצע נחשון
3. נפילת גוש עציון
4. הכרזת מדינת ישראל

חלק ו׳ – ניתוח מקור – מגילת העצמאות

1. זכות היסטורית של העם היהודי בארצו; החלטת האו"ם מנובמבר 1947; השואה כהוכחה להכרח בפתרון לבעיית העם היהודי.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- פריצת דרך לירושלים באפריל 1948
- זכות היסטורית / החלטת האו"ם / השואה
- פלישת צבאות ערב

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בהצבעת 'לחכות או להכריז' ולחזור עליה בסוף השיעור להשוואה
- בניתוח המקור כדאי להדגיש את שלושת סוגי הנימוקים: היסטורי-דתי, בין-לאומי והומניטרי-לאומי
- לתלמידים מתקשים אפשר להסתפק בחלקי mc, tf ו-fill ולדלג על המשימות המסומנות כקשות

דף תרגול: מהתגוננות להכרזה – מאי 1948

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בתוך כחודש וחצי עבר היישוב ממצב של התגוננות למצב של יוזמה והכרזה על מדינה. דף זה עוסק בתוכנית ד׳, בקרבות גוש עציון ובהחלטה הדרמטית להכריז על הקמת מדינת ישראל.

בנק מילים: ד׳ | נחשון | עציון

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הייתה מטרת מבצע נחשון?

(א) לפרוץ את הדרך לירושלים (ב) לכבוש את עזה (ג) להגן על חיפה

2. באיזה תאריך הוכרזה מדינת ישראל?

(א) 29 בנובמבר 1947 (ב) 14 במאי 1948 (ג) 1 באוגוסט 1948

3. מה קרה מיד אחרי ההכרזה?

(א) הבריטים חזרו לשלוט (ב) נחתם הסכם שלום

(ג) צבאות מדינות ערב פלשו לארץ

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מבצע נחשון פתח את הדרך לירושלים לצמיתות.	☐	☐
2	ההחלטה להכריז על המדינה הייתה פה אחד וללא התלבטות.	☐	☐
3	ההכרזה ביטלה את מגבלות העלייה של הספר הלבן.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. תוכנית _____ סימנה מעבר מהתגוננות ליוזמה.

2. מבצע _____ נועד לפרוץ את הדרך לירושלים.

3. גוש _____ נפל ב־13–14 במאי 1948.

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תוכנית ד׳	___	**א.** הכרזה על הקמת המדינה
2. מבצע נחשון	___	**ב.** נפל ערב ההכרזה
3. גוש עציון	___	**ג.** פריצת הדרך לירושלים
4. מגילת העצמאות	___	**ד.** מעבר מהתגוננות ליוזמה

5 חלק ה׳ – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הכרזת מדינת ישראל
☐	נפילת גוש עציון
☐	מבצע נחשון
☐	אישור תוכנית ד׳

6 חלק ו׳ – ניתוח מקור – מגילת העצמאות

ענו בקצרה.

1. ציינו שני נימוקים שהמגילה מביאה להקמת המדינה.

כרטיס יציאה

מהו מבצע נחשון?

ציינו נימוק אחד ממגילת העצמאות להקמת המדינה.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀